

	سیستم مدیریت کیفیت دستورالعمل اخذ ، تمدید و ابطال انواع ضمانت نامه های بانکی	Code: I-69
		Rev.: 00
		Page 1 of 7

دستورالعمل اخذ ، تمدید و ابطال انواع ضمانت نامه های بانکی

تصویب کننده	تأییدکننده	تهیه کننده	
مدیریت عامل	نماینده مدیریت	مدیر امور قراردادها	سمت
			نام و نام خانوادگی
			تاریخ
			امضاء

مهر کنترل	تذکره: اسناد سیستم مدیریت کیفیت فقط با مهر اصلی دارای اعتبار میباشد و تهیه کپی از اسناد مجاز نیست.
-----------	--

	سیستم مدیریت کیفیت دستورالعمل اخذ، تمدید و ابطال انواع ضمانت نامه های بانکی	Code: I-69
		Rev.: 00
		Page 2 of 7

۱- هدف:

تشریح چگونگی انجام امور مربوطه به کلیه ضمانت نامه ها در هر یک از مراحل درخواست، صدور، پیگیری، ابطال، آزادسازی، تعدیل و کنترل و پایش ضمانت نامه هایی که در هر یک از مراحل فوق باشد.

۲- دامنه کاربرد:

این روش اجرایی در واحد معاونت پشتیبانی کاربرد دارد.

۳- مسئولیت نظارت و اجرا:

- نظارت: معاونت پشتیبانی
- اجرا: واحد مالی

۴- تعاریف:

۴-۱- ضمانت نامه

ضمانت نامه سندی است که ضامن (بانک) تضمین انجام تعهدات اشخاص حقیقی و یا حقوقی را در مدت معینی با تعیین سقف ریالی یا ارزی معین برای موضوعی خاص در قبال مضمون له (ذینفع) بعهده می گیرد.

○ ارکان:

- ۱- ضامن
- ۲- مضمون عنه
- ۳- سررسید
- ۴- مضمون له یا ذینفع
- ۵- وجه الضمان
- ۶- موضوع ضمانت نامه

۴-۲- مناقصه:

در لغت به معنی کم کردن و یا کالایی و خدماتی را با کمترین قیمت خریداری نمودن.

۴-۳- مزایده:

در لغت به معنی زیاد کردن و یا کالا و خدماتی را با بالاترین قیمت فروختن.

۵- شرح:

تذکر:

اسناد سیستم مدیریت کیفیت فقط با مهر اصلی دارای اعتبار میباشد و تهیه کپی از اسناد مجاز نیست.

مهر کنترل

	سیستم مدیریت کیفیت دستورالعمل اخذ، تمدید و ابطال انواع ضمانت نامه های بانکی	Code: I-69
		Rev.: 00
		Page 3 of 7

۱-۵- انواع ضمانت نامه

۱-۱-۵- ضمانت نامه شرکت در مناقصه یا مزایده

به موجب ماده ۷۹ قانون محاسبات عمومی کشور مصوب شهریور ماه ۱۳۶۶ (معاملات وزارتخانه ها و موسسات دولتی اعم از خرید و فروش و اجاره و استیجاره و پیمانکاری و اجرت کار، به استثنا مواردی که مشمول مقررات استخدامی می شود) باید حسب مورد از طریق مناقصه یا مزایده انجام شود.

استفاده از روش مناقصه و مزایده در معاملات با نشر آگهی در جراید کثیرالانتشار و به منظور آگاهی کلیه کسانی که واجد شرایط شرکت در مناقصه یا مزایده می باشند انجام می گیرد.

به لحاظ آنکه دستگاه مناقصه (مزایده) گذار از انجام معامله تحت هر شرایط پیشنهادی داوطلبان اطمینان حاصل نماید، درصد معینی از مبلغ پیشنهادی معامله را به حساب دستگاه اجرایی مزبور توزیع نموده و برگ رسید آن را همراه پاکت بسته شده (لاک و مهر) پیشنهاد مربوطه برای مناقصه گذار یا مزایده گذار ارسال می نماید.

ضمانت نامه هایی که در اینگونه موارد و در واقع بعنوان ضمانت اجرای پیشنهادات شرکت کنندگان در مناقصه و به در خواست آنان و توسط بانک ها صادر می شود، بنا به مورد، ضمانت نامه های شرکت در مناقصه یا مزایده نامیده می شود.

پس از اینکه پیشنهادات مربوطه به مناقصه و یا مزایده در کمیسیون مناقصه یا مزایده با حضور داوطلبان و یا نمایندگان آنان از پاکت مربوطه خارج و مورد مطالعه و اعلام عمومی قرار گرفت در نهایت ۳ فقره از بهترین پیشنهادات تعیین و برنده مناقصه یا مزایده اعلام می گردد.

در صورتی که در برگزاری نفر اول مناقصه باشیم بایستی ظرف مدت معینی نسبت به امضاء قرارداد اجرای کار و ارائه ضمانت نامه دیگری بنام ضمانت نامه حسن انجام تعهدات اقدام نماییم.

در این صورت با امضاء قرارداد و ارائه ضمانت نامه حسن انجام تعهدات، ضمانت نامه شرکت در مناقصه برای ابطال طی نامه ای به بانک های صادر کننده ارسال می شود.

در صورتی که نفر دوم مناقصه شویم در این صورت اگر برنده اول ظرف مدت تعیین شده از امضاء قرار داد به اجرای کار استنکاف ورزد امضاء قرارداد به شرکت دوم ابلاغ می گردد که در این صورت نیز بایستی نسبت به امضاء قرارداد و ارائه ضمانت نامه حسن انجام تعهدات اقدام نماییم و با این اقدام ضمانت نامه شرکت در مناقصه نفر اول ضبط و وجه آن از بانک صادر کننده (بعنوان جریمه) مورد مطالبه قرار می گیرد و ضمانت نامه شرکت در مناقصه ما نیز ابطال و به بانک اعلام می گردد.

در مورد نفر سوم نیز دقیقاً همین مراحل صادق است.

بدیهی است اگر هر سه شرکت کننده در مناقصه انصراف دهند تمامی ضمانت ها ضبط و مناقصه تجدید می گردد.

❖ مدت مناقصه :

تذکر:

اسناد سیستم مدیریت کیفیت فقط با مهر اصلی دارای اعتبار میباشد
و تهیه کپی از اسناد مجاز نیست.

مهر کنترل

	سیستم مدیریت کیفیت دستورالعمل اخذ، تمدید و ابطال انواع ضمانت نامه های بانکی	Code: I-69 Rev.: 00 Page 4 of 7
--	---	---------------------------------------

در خصوص مدت این نوع ضمانت نامه بر اساس بخشنامه سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور که به تمامی دستگاه های اجرایی دولت ابلاغ می گردد، ضمانت نامه های شرکت در مناقصه را برای سه ماه دریافت و برای سه ماه دیگر نیز تمدید می نمایند که مجموعاً مدت شش ماه و افزایش آن برای دستگاه دولتی مجاز نمی باشد و همانطوری که صریحاً اشاره شد این بخشنامه جهت اجرای دستگاه های دولتی است بنابراین در صورتی که تمدید نامه ای بیش از مدت شش ماه به بانک اعلام شود بانک موظف به تمدید مدت ضمانت نامه می باشد. شرط اصلی در تمدید ضمانت نامه وصول درخواست توسط بانک جهت تمدید قبل از انقضای سررسید می باشد.

۵-۱-۲- ضمانت نامه حسن انجام تعهد

دومین نوع از ضمانت نامه های پیمانکاری، ضمانت نامه ۵٪ حسن انجام تعهد (یا اجرای تعهد) می باشد. این نوع ضمانت نامه بدین لحاظ به ۵٪ حسن انجام کار نامیده می شود که مبلغ آن ۵٪ مبلغ اولیه پیمان است و علت صدور آن وجود سندی معتبر برای موظف نمودن پیمانکار به اجرای دقیق تعهدات خود در قبال کارفرمای پروژه واگذار شده به عهده دارد.

❖ زمان صدور:

پس از اعلام نام برنده مناقصه و هنگام امضاء و تبادل قرارداد پروژه فی مابین کارفرما و پیمانکار می باشد.
تبصره: حسب ماده ۳۴ شرایط عمومی پیمان ضمانت نامه ۵ درصد حسن انجام تعهد با امضاء صورتجلسه تحویل موقت پروژه و تصویب صورت وضعیت ماقبل نهایی در صورت مثبت بودن و یا حداکثر تا سقف ۵۰٪ مبلغ حسن انجام تعهدات منفی شدن می بایست باطل شود و لاشه ابطال آن همواره با اعاده اصل لاشه ضمانت نامه و تمدید نامه های مربوطه به بانک صادر کننده ارسال گردد.

چنانچه بر اساس صورت وضعیت که به استناد صورتجلسه تحویل موقت پروژه تهیه می گردد، پیمانکار بیش از ۵۰٪ کسور وجه الضمان یا ضمانت نامه تودיעی معوض وجوه مزبور به کارفرما بدهکار باشد، ابطال ضمانت نامه ۵٪ حسن اجرای تعهدات موکول به تسویه بدهی یا کاهش بدهی به کمتر از ۵۰٪ وجوه کسور وجه الضمان یا ضمانت نامه معوض می باشد.

۵-۱-۳- ضمانت نامه پیش پرداخت

بموجب ماده ۳۶ شرایط عمومی پیمان، پیمانکار می تواند پس از امضاء قرارداد و ارائه ضمانت نامه ۵٪ حسن اجرای کار از کارفرما درخواست وجه نماید. وجوهی که بدین ترتیب در اختیار پیمانکار قرار می گیرد وجوه پیش پرداخت نامیده می شود و اعطای چنین وجوهی از سوی کارفرما محدود به شرایطی و حداکثر معادل ۲۰٪ مبلغ پیمان خواهد بود.

❖ شرایط اعطای پیش پرداخت به پیمانکار:

مهر کنترل	تذکر: اسناد سیستم مدیریت کیفیت فقط با مهر اصلی دارای اعتبار میباشد و تهیه کپی از اسناد مجاز نیست.
-----------	--

	سیستم مدیریت کیفیت دستورالعمل اخذ، تمدید و ابطال انواع ضمانت نامه های بانکی	Code: I-69 Rev.: 00 Page 5 of 7
--	---	---------------------------------------

شرط اصلی اعطای پیش پرداخت امضاء قرارداد پروژه توسط کارفرما و پیمانکار و ارائه ضمانت ۵٪ حسن انجام تعهدات می باشد که در این صورت وجوه پیش پرداخت می تواند معادل وجوه مزبور در اختیار پیمانکار قرار گیرد.

مرحله اول : معادل ۸٪ مبلغ پیمان بلافاصله پس از تحویل زمین یا اجرای پروژه.

مرحله دوم : معادل ۶/۵٪ مبلغ اولیه پیمان پس از اجرای حداقل ۶۰٪ عملیات تجهیز کارگاه و حمل ماشین آلات و لوازم اجرای پروژه به محل طرح خواهد بود.

مرحله سوم : معادل ۵/۵٪ مبلغ اولیه پیمان و در زمانی که حداقل ۳۰٪ کار به موجب صورت وضعیت ارائه شده از سوی او که به تایید ناظر پروژه (مهندسین مشاور) رسیده باشد پرداخت می گردد.

❖ شرایط تسویه وجوه پیش پرداخت از حساب پیمانکار

ذیحسابی دستگاه ها موظف هستند وجوه سه گانه پیش پرداخت را بتدریج از محل وجوه قابل پرداخت صورت وضعیت های ارائه شده، از حساب پیمانکار مستهلک و تسویه نمایند. با این شرط که هر گونه مانده بدهی پیمانکار بابت پیش پرداخت های مرحله اول و دوم معادل ۱۴/۵٪ ناخالص صورت وضعیت و برای تسویه پیش پرداخت مرحله سوم ۲۲/۵٪ ناخالص صورت وضعیت ها اختصاص می یابد تا اینکه مانده بدهی کاملا تسویه و برابر صفر گردد.

۵-۱-۴- ضمانت نامه ۱۰٪ حسن انجام کار یا استرداد کسوروجه الضمان

اگر چه پرداخت صورت وضعیت های پیمانکار پس از بررسی دقیق و اطمینان از کمیت و کیفیت درست انجام کار او مورد اقدام قرار می گیرد، ولی از آنجایی که اطمینان بیشتر از صحت انجام کار پیمانکار با نهایی شدن پروژه و تحویل موقت طرح حاصل می شود، از این رو حسب شرایط عمومی پیمان، کارفرما اختیار پیدا نموده است تا از هر پرداخت صورت وضعیت ۱۰٪ مطالبات پیمانکار را در حسابی ترد خود نگهداری نموده تا پس از سپری شدن دوران تضمین حسن انجام کار و تسویه کامل با پیمانکار، وجوه مزبور را به ایشان تادیه نماید.

البته وجوه مکسوره می تواند در مقطعی از زمان با اخذ ضمانت نامه ای که در این خصوص از بانک ها برای کارفرما مورد مطالبه قرار گیرد، ضمانت نامه استرداد ۱۰٪ کسوروجه الضمان یا ضمانت نامه ۱۰٪ حسن انجام کار نامیده می شود.

استرداد ۵۰٪ از وجوه مکسوره پس از تأیید هر صورت وضعیت قطعی (که با تحویل موقت نیز همراه است) امکان پذیر خواهد بود. استرداد ۸۰٪ از وجوه مکسوره، پس از تأیید هر صورت وضعیت و با ارائه ضمانت نامه کسوروجه الضمان امکان پذیر خواهد بود. بنابراین به جهت حفظ حقوق شرکت اصلاح است پس از تأیید هر صورت وضعیت نسبت به مطالبه وجوه مکسوره بر این اساس از طریق کارفرما اقدام نمود و ۵۰٪ بقیه پس از تحویل قطعی انجام می شود.

ابطال اینگونه ضمانت نامه ها پس از سپری شدن دوران تضمین پروژه و امضاء صورتجلسه تحویل قطعی کار و ارائه مفاسد حساب های پیمانکار از سازمان تامین اجتماعی اداره دارایی، شهرداری منطقه و سایر سازمان های زیربست با پروژه مانند محیط زیست، منابع طبیعی و..... خواهد بود.

تذکر:

اسناد سیستم مدیریت کیفیت فقط با مهر اصلی دارای اعتبار میباشد
و تهیه کپی از اسناد مجاز نیست.

مهر کنترل

	سیستم مدیریت کیفیت دستورالعمل اخذ ، تمدید و ابطال انواع ضمانت نامه های بانکی	Code: I-69
		Rev.: 00
		Page 6 of 7

تبصره : حسب ماده ۳۵ شرایط عمومی پیمان ، کارفرما مجاز است با توجه به نوع پروژة مورد پیمان ۵۰٪ از ضمانت نامه استرداد کسور وجه الضمان را پس از صورت وضعیت قطعی ابطال نموده و بقیه آنرا بشرح فوق و پس از تحویل قطعی باطل نماید .

۵-۱-۵- ضمانت نامه های مشروط

به منظور مساعدت مالی به پیمانکاران طرح های عمرانی این امکان برای بانک ها فراهم است که اخذ سپرده نقدی یا سپرده های مازادی که بعنوان وثیقه از پیمانکاران و متقاضیان صدور ضمانت نامه مورد مطالبه قرار میگیرد با درج شرط یا شرایطی در متون ضمانت نامه به بعد از صدور ضمانت نامه موکول می شود . معمولا صدور این نوع ضمانت نامه ها در مواقعی انجام می گیرد که پیمانکار با صدور ضمانت نامه موصوف و ارئه به ذینفع مترصد دریافت مبالغی از کارفرما می باشد . مانند وجوه پیش پرداخت و یا استرداد کسور وجه الضمان که صرفا با ارائه ضمانت نامه بانکی انجام می گیرد . در تعریف ، و بر اساس بانک ها می تواند دریافت وجوه سپرده نقدی یا وثیقه مقرر را به بعد از دریافت اینگونه وجوه از کارفرما موکول نمایند.

معمولا شرط مندرج در ضمانت نامه منوط به واریز وجوه پیش پرداخت ، کسور وجه الضمان بحساب مضمون عنه نزد این بانک خواهد بود و در غیراین صورت نامه حاضر فاقد اعتبار می باشد .

۵-۱-۶- ضمانت نامه تعهد پرداخت

ضمانت نامه هایی که برای تضمین تقسیط بدهی های مالیاتی یا بیمه و یا عوارض دولتی و یا بدهی های مورد اختلاف اشخاص که در محاکم دادگستری مطرح و مورد رسیدگی قرار می گیرد صادر می شوند ، و بانک ها به لحاظ ریسک بالای این نوع ضمانت نامه معمولا سخت گیری بیشتری را در خصوص تعیین نوع وثیقه می کنند .

۵-۱-۷- ضمانت نامه های گمرکی

این نوع ضمانت نامه به منظور تضمین تعویق یا تقسیط پرداخت سود و عوارض گمرکی صادر می شود و این گروه از ضمانت نامه ها نیز به موضوعیت در چند نوع قراردارند .

الف : ضمانت نامه پرداخت عوارض گمرکی

ب: ضمانت نامه ترخیص موقت کالا

ج: ضمانت نامه ترانزیت کالا

د : ضمانت نامه پاساوان کالا

۵-۱-۸- ضمانت نامه پاساوان کالا :

تذکر :

اسناد سیستم مدیریت کیفیت فقط با مهر اصلی دارای اعتبار میباشد
و تهیه کپی از اسناد مجاز نیست.

مهر کنترل

	سیستم مدیریت کیفیت دستورالعمل اخذ، تمدید و ابطال انواع ضمانت نامه های بانکی	Code: I-69
		Rev.: 00
		Page 7 of 7

(ضمانت نامه هایی که به لحاظ عدم امکان نگهداری کالا در گمرک و ورودی کشور و یا سایر مشکلات موجود در پرداخت سود و عوارض مربوطه، کالای موصوف با نظارت گمرک به سایر گمرکات کشور یا انبارهای مورد قبول گمرک و وارد کننده کالا منتقل شده و پس از پرداخت عوارض مربوطه ضمانت نامه مذکور باطل اعلام می شود.

نکته : در کلیه مراحل ضمانت نامه های ذکر شده جهت پیگیری، از فرم لیست ضمانت نامه ها با کد استفاده می شود.

۵- توزیع نسخ :

مطابق با فرم فهرست مستندات سیستم مدیریت کیفیت توزیع شده است.

۶- مدارک پیوست :

ردیف	نام	کد
۶-۱	فرم لیست ضمانت نامه ها	F-244

۷- مدارک مربوطه :

ردیف	نام	کد
۷-۱	روش اجرایی فروش و مناقصات	P-19

تذکر :

اسناد سیستم مدیریت کیفیت فقط با مهر اصلی دارای اعتبار میباشد
و تهیه کپی از اسناد مجاز نیست.

مهر کنترل